

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Karel Drábek

Dvě jubilea na stavební fakultě ČVUT

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 11 (1966), No. 5, 318--319

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137758>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1966

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

pokusných textů celků „Průprava k chápání fyzikálních vztahů“, „Síla a tíhová síla“, „Částicová struktura látek“ a výběr poznatků z elektřiny. V diskusi bylo jednáno o provedení výzkumu těchto textů na experimentálních školách a bylo doporučeno, aby podklady pro pokus byly předloženy v příští poradě v takovém stavu, aby mohl být zahájen výzkum ve školním roce 1966/67.

Porada měla ráz pracovní a byla zaměřena přímo na konkrétní problémy výzkumu. Byly zhodnocena dosud vykonaná práce a z diskuse vyplynuly cenné podněty pro další řešení výzkumného úkolu X-8-2/3.

Zdeněk Kupka

DVĚ JUBILEA NA STAVEBNÍ FAKULTĚ ČVUT

V měsíci srpnu v rozmezí tří týdnů oslavili své šedesátiny dva pracovníci katedry matematiky a deskriptivní geometrie na stavební fakultě Českého vysokého učení technického v Praze.

Oba docenti deskriptivní geometrie, RNDr. MIROSLAV MENŠÍK a Ota SETZER, jsou známi také širší učitelské veřejnosti a mezi žáky všeobecně vzdělávacích a průmyslových škol svou činností v Rozhledech matematicko-fyzikálních.

V posloupnosti podle dat narození se všimněme významnějších dnů v jejich životě a hlavních výsledků jejich dosavadní práce.

Doc. RNDr. Miroslav Menšík se narodil 3. srpna 1906 v Praze, po studiích na reálce, na vysoké škole strojního a elektrotechnického inženýrství a na přírodovědecké fakultě Karlovy university složil v roce 1930 státní zkoušky z matematiky a deskriptivní geometrie. Pak studoval ještě ze zájmu na vysoké škole speciálních nauk zeměměřičské inženýrství.

Svou učitelskou dráhu začal jako asistent u prof. Kounovského 1. září 1929 a působil pak na řadě středních a průmyslových škol v Praze. Po květnu 1945 vyučoval z počátku externě na různých vysokých školách (fakultách) ČVUT, od 1. září 1952 byl odborným asistentem a od 1. srpna 1953 docentem deskriptivní geometrie na fakultě architektury a pozemního stavitelství ČVUT.

Jeho hlavním oborem je fotogrammetrie, ze které také složil v roce 1946 doktorát přírodních věd. Vedle této činnosti spolupracuje při vydávání učebnic z deskriptivní geometrie pro SVVŠ a průmyslové školy, které vyšly v mnoha vydáních a byly přeloženy do slovenštiny, maďarštiny a ukrajinštiny, a při vydávání skript pro studenty stavební fakulty.

Je zasloužilým členem Jednoty čs. matematiků a fyziků od roku 1962 a za svou dosavadní publikační činnost obdržel na 4. sjezdu JČMF v květnu 1965 vyznamenání I. stupně.

Také doc. Ota Setzer je pražským rodákem, narodil se dne 23. srpna 1906 a po studiích na reálce, vysoké škole speciálních nauk a přírodovědecké fakultě Karlovy university ukončil studia státními zkouškami z pojistné techniky, z pojistné matematiky a matematické statistiky a z matematiky a deskriptivní geometrie. Po aprobaci vyučoval na školách v Kralupech n. Vlt., v Berouně a na Kladně. Od 1. září 1951 byl odborným asistentem a od 1. dubna 1957 docentem deskriptivní geometrie na fakultě architektury a pozemního stavitelství.

Uveřejnil řadu prací z geometrie a je spoluautorem skript pro stavební fakultu a příruček z deskriptivní geometrie.

Také doc. Setzer je dlouholetým funkcionářem JČMF a při oslavách 100 let od založení Jednoty v roce 1962 se stal jejím zasloužilým členem.

Oba jubilanti, kteří mají dlouholeté pedagogické zkušenosti z výuky na středních a odborných školách, byli vzhledem ke své odbornosti v září 1956 pověřeni vydáváním Rozhledů matematicko-fyzikálních, doc. Menšík ve funkci hlavního redaktora a doc. Setzer jako výkonný redaktor. Tento časopis, jehož vydávání bylo před tím několik let přerušeno, začal od ledna 1957 vycházet znovu. Počáteční náklad byl 600 výtisků, nyní však převýšil 11 000 výtisků, neboť se podařilo

živým a poutavým obsahem získat studující mládež. Na tom mají jistě oba redaktoři významný podíl. Plným právem bylo v roce 1962 tomuto časopisu propůjčeno presidentem republiky vyznamenání Za zásluhy o výstavbu.

V Rozhledech využívá doc. Setzer svých zkušeností při řízení úloh o ceny, které se těší stále většímu zájmu u naší mládeže. Stará se o zábavnost tohoto časopisu uváděním oddechových úloh, které však nejsou zpravidla tak jednoduché, jak by se na první pohled zdálo.

Jak doc. Menšík, tak doc. Setzer jsou pro své odborné a pedagogické znalosti, pro přímé a přátelské vystupování ve vážnosti nejen u svých spolupracovníků, ale také u studentů.

Během společného působení vytvořili nerozlučnou dvojici, a my všichni, kteří je známe osobně i z jejich činnosti, přejeme jim do dalších let mnoho zdraví a úspěchů v práci.

Karel Drábek

1600 let stará nerovnoramenná váha

z města Pergamon má 37 cm dlouhé bronzové vahadlo. Na jeho kratší straně, asi 9 cm dlouhé, jsou dva háky pro vážený předmět v různé vzdálenosti od závěsu vahadla. Na druhé straně je posuvné závaží ve tvaru figurky a dvě stupnice: od 1 unce do 4 liber a od 5 uncí do 15 1/2 libry. Snaha tehdejšího konstruktéra o mnohostrannost použití a jednoduchost obsluhy je vskutku obdivuhodná.

Sk

Otazník nad spojovou družicí Early Bird

Družice byla vypuštěna v dubnu r. 1965. Vyvolala velký zájem veřejnosti hlavně díky většímu počtu televizních přenosů přes oceán. Na evropské straně jsou s ní ve spojení tři hlavní pozemní stanice: britská v Goonhilly, francouzská v Pleumeur Bodou a západoněmecká v Raistingu. Každá z nich střídavě týden zajišťuje spojení, týden je v záloze a týden má volno na údržbu. O sobotách a nedělích účinkuje italská stanice ve Fucinu, která má menší kapacitu. Od června 1965 slouží družice i pro soukromé telefonní hovory; z instalovaných 240 kanálů se zatím používá 70. Po technické stránce lze mluvit o úspěchu pokusu, jeho ekonomický význam je však dosud předmětem diskusí. Existující transatlantické telefonní kabely poskytují asi 500 telefonních kanálů, a nezdá se, že by jim v dohledné době hrozilo přetížení. Náklady na spojovou družici jsou vysoké. Telefonní spojení prostřednictvím družice ve výšce asi 36 000 km nad zemí vykazuje zpoždění asi o 1/4 vteřiny, což se v hovoru nepříjemně projevuje. Není proto jisté, zda a kdy se Early Bird dočká dvou dalších bratrů, potřebných pro zajištění nepřetržitého čtyřadvacetihodinného spojení.

Sk

Fotonásobiče ve stratosféře a v kosmickém prostoru

mohou poskytovat chybné údaje následkem luminiscence a Čerenkovova záření, které ve skle jejich baňky vyvolává kosmické záření.

Sk